

Casting a Concrete Plinth

SBA-022

± 2 UUR + 3 DAGEN UITHARDEN

Acht stappen van een plaat melamine naar een sokkel die blijft staan. Beton onthoudt alles: de vorm van de mal, de haast van de maker, en het geduld van wie kon wachten.

ZELF DOEN

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-093

*Kennis die alleen
op een scherm bestaat,
is geleend.*

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-093

AANTEKENINGEN

Hawk·Brown·Hide

accttggcaacccagggctgccatctgaccga
gagaccacaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-093

Casting a Concrete Plinth

SBA-022

AANTEKENINGEN

Brown·Gold·Rust

ttgctctagtagtaaaatgccgcaacggatgt
ataatgcaaaacgcttaggatgcttgaatgcg
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-022

Gegoten Sokkel

SBA-094

Acht stappen, veertig kilo geduld. Beton onthoudt alles — geef het iets moois om te onthouden. Ik lees met je mee.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-095

MATERIALEN

- ☐ Melamineplaat 18 mm — wit, $\pm 122 \times 61$ cm; de gladde kant wordt het beton
- ☐ Cement en scherp zand — 1 : 3, of ± 40 kg droge betonmortel
- ☐ Siliconenkit — voor de binnennaden van de mal
- ☐ Spaanplaatschroeven 4 x 50 mm — de mal moet weer open kunnen
- ☐ Ontkistingsmiddel — of dunne plantaardige olie
- ☐ Betonwax of sealer — de afwerking

GEREEDSCHAP

- ☐ Accuboormachine — mal in elkaar en weer uit elkaar
- ☐ Speciekuip en troffel — mengen doe je nat maar niet soppend
- ☐ Rubberhamer — de goedkoopste trilmachine die bestaat
- ☐ Waterpas — de mal bepaalt alles
- ☐ Schuurblok met diamant- of carborundumpapier — kanten vellen

VEILIGHEID

- ☐ Cementbrandwonden — Nat cement is bijtend: het vreet ongemerkt door de huid, pijn komt uren later. Handschoenen bij elk contact met nat mengsel, spatten direct afspoelen.
- ☐ Cementstof — Stof van droog mengen hoort niet in ogen of longen. Meng buiten, giet de zak laag bij de kuip leeg, draag masker en bril.
- ☐ Tilgewicht — Veertig kilo beton tilt niet als veertig kilo boodschappen: geen handvatten, gladde vlakken. Til met twee, uit de knieën, of laat de sokkel staan waar de mal stond.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-095

AANTEKENINGEN

Deer·Birch·Stone

gaactaagatttcctatactatatctcgactat
gggagaagaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-095

Gegoten Sokkel

SBA-094

AANTEKENINGEN

Hide·Ring·Drum

gcacctaattctccaaaagctgggagcaggag
aggatgtaaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-094

Gegoten Sokkel

SBA-096

STAP 1

Zaag en schroef de mal

Zaag uit de melamine een bodem van 30 × 30 cm en vier wanden van 40 cm hoog, gladde kant naar binnen. Schroef de wanden óm de bodem heen, van buitenaf, om de 10 cm. De mal is de sokkel in spiegelbeeld: alles wat de mal is, wordt het beton.

WAAROM

Beton kopieert genadeloos: elke kras, elke schroef die doorsteekt, elke naad wordt voor altijd zichtbaar. De schroeven zitten van buiten omdat de mal straks gesloopt wordt rond een steen van veertig kilo — je wilt hem kunnen openen zonder erop te slaan waar het beton zit.

LET OP

Schroef nooit dóór de gladde kant — elk gaatje wordt een puistje in het beton.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-097

STAP 2

Kit de binnennaden

Trek een dunne rups siliconenkit in elke binnennaad en strijk hem glad met een natte vinger of een rondgeslepen ijsstokje. Laat de kit een nacht drogen.

WAAROM

De kitrups doet twee dingen: hij dicht de naad zodat er geen cementwater uitlekt (lekkage wordt een grindnest), en hij geeft de sokkel een klein afgerond randje in plaats van een vlijmscherpe betonkant.

ALS HET MISGAAT

- ☐ Kitnaad slordig gestreken — laat drogen en snijd de rand strak bij met een scherp mes; nat corrigeren maakt het erger.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-097

AANTEKENINGEN

Eye·Black·Hawk

cttcagaccaattatgtgcgaggaggtttgcc
cacaaatcaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-097

Gegoten Sokkel

SBA-096

AANTEKENINGEN

Tin·Red·Comb

atcaagcgtgggcataaccttttgtccgcggtc
tcaccgataaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-096

Gegoten Sokkel

SBA-098

STAP 3

Zet de mal waterpas

Wrijf de binnenkant dun in met ontkistingsmiddel — dun, geen plassen — en zet de mal waterpas op een ondergrond die veertig kilo nat beton kan dragen zonder mee te veren.

WAAROM

Het middel is de scheidingslaag tussen mal en steen; plassen ervan worden kraters in het oppervlak. En de waterpas is er niet voor de mal maar voor de sokkel: beton hardt uit in exact de stand waarin het gestort werd.

LET OP

Een verende ondergrond geeft een sokkel met een bolle bodem — die wiebelt eeuwig.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-099

STAP 4

Meng het beton

Meng cement en zand droog tot één egale kleur, en voeg dan water toe in kleine scheuten tot het mengsel plooit als dikke havermout: een bal in de hand houdt zijn vorm, zonder dat er water uitloopt.

WAAROM

Water is de verleiding: nat mengsel giet makkelijk maar hardt zwak uit — elk overschot verdampst en laat poriën na. De havermout-test zit precies op het punt waar het beton nog verdicht kán worden maar zijn sterkte houdt.

ALS HET MISGAAT

- ☐ Te nat gemengd — voeg droog gemengd cement-zand toe (nooit alleen cement) tot de bal-test weer slaagt.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-099

AANTEKENINGEN

Dew-Clay-Wren

gcgacatccaatcgccaagccgataactaatca
ggtagctaaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-099

Gegoten Sokkel

SBA-098

AANTEKENINGEN

Moon-Bear-Ring

acgcaacctggccgtaggttgaggcccatcag
atctacacaaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-098

Gegoten Sokkel

SBA-100

STAP 5

Stort in lagen en verdicht

Vul de mal in lagen van tien centimeter. Prik elke laag door met een stok en sla dan rondom stevig met de rubberhamer op de malwanden tot er luchtbellen opstijgen en het klopgekluis dof wordt.

WAAROM

Elke luchtbel die je nu niet naar boven slaat, is straks een gat in het zichtvlak. Het hameren doet wat een trilnaald doet: het mengsel even vloeibaar maken zodat lucht kan ontsnappen. Dof klinken betekent: hier zit massief beton, geen lucht.

LET OP

De onderste laag is het zichtvlak van straks — daar het langst hameren.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-101

STAP 6

Strijk af en dek af

Strijk de bovenkant vlak met een rechte lat, dek de mal af met plastic folie, en laat drie dagen met rust op een plek zonder vorst en zonder zon. Niet optillen, niet porren, niet kijken.

WAAROM

Beton droogt niet — het bindt: het water wordt chemisch ingebouwd en dat kost dagen. De folie houdt het water vast dat de reactie nodig heeft; zon of tocht die de steen te vroeg droogt, geeft een zachte, stoffige huid en krimpscheuren.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-101

AANTEKENINGEN

Crow·Reed·Rust

cccgtatagcgtgcagtggcccgactgctag
agcaggtaaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-101

Gegoten Sokkel

SBA-100

AANTEKENINGEN

Hail·Birch·Bow

tggctaggtccttgtcgcggacacaatcaccg
tatacggcaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-100

Gegoten Sokkel

SBA-102

STAP 7

Ontkist

Draai na drie dagen alle schroeven los en wip de wanden één voor één weg, recht van het beton af. Til de sokkel met twee personen — veertig kilo jong beton met kanten die nog kunnen afbrokkelen.

WAAROM

Jong beton heeft zijn volle hardheid nog niet: het draagt zichzelf, maar een wand die je er schuin aftrekt neemt een hoek mee. Recht wegtrekken belast de kanten niet — en de kitranden geven de wanden vanzelf mee.

ALS HET MISGAAT

- ☐ Hoekje afgebroken bij het ontkisten — meng cement met steenlijm tot pasta, boets de hoek bij en houd hem twee dagen vochtig onder folie.
- ☐ Grindnest in het vlak — te weinig verdicht. Vul met fijne cementpasta, laat overvullen, en schuur na een week vlak.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-103

STAP 8

Vel de kanten en wax

Schuur alle randen en kanten licht rond met het schuurblok, spoel het stof af en laat de sokkel nog een week doorharden. Wrijf hem dan in met twee dunne lagen betonwax en poets uit tot zijdemat.

WAAROM

De kanten vellen haalt de breekbare vlijmranden weg vóór ze zelf afbreken. De week wachten is voor de wax: jong beton stoot vocht en kalk uit — wax die te vroeg komt, sluit dat op en vlekt wit van binnenuit.

LET OP

Kalksluier op het oppervlak? Wegschuren vóór het waxen, anders zit hij er eeuwig onder.

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

WERKKAART

Gegoten Sokkel

SBA-103

AANTEKENINGEN

Bell-Brown-Bow

tctttgggtatgagttcgccacctggactgct
ctcggggaaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-103

Gegoten Sokkel

SBA-102

AANTEKENINGEN

Stone-Marsh-Drum

agatacaatatagttataataacccgatcgcc
ttcttctaaaacgcttcgccaactccgttccc
STOUTENBURGER.COM/VERIFY/

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-102

Gegoten Sokkel

SBA-104

RESULTAAT

Een gegoten betonnen sokkel van 30 × 30 × 40 cm, strak uit de mal, met gevelde kanten en een zijdemat gewaxt oppervlak.

CONTROLE

- ☐ Vlak en waterpas — De sokkel staat zonder te wiebelen en een waterpas op de bovenzijde toont geen afwijking.
- ☐ Dicht oppervlak — Het zichtvlak toont hooguit speldenprik-poriën; geen grindnesten, geen kraters.
- ☐ Harde huid — Met een muntstuk over het vlak krassen laat een streep achter op de munt, niet in het beton.
- ☐ Gave kanten — Alle randen zijn geveld en gaaf; nergens brokkelt een kant onder de duim.

ALS HET MISGAAT

- ☐ Oppervlak stoffig en zacht — Te vroeg gedroogd. Impregneer met verdunde sealer; volgende keer folie erop en uit de zon.
- ☐ Krimpscheuren in het bovenvlak — Te nat gemengd of te snel gedroogd. Cosmetisch vullen met cementpasta; constructief is de sokkel meestal nog goed.
- ☐ Sokkel wiebelt — De ondergrond veerde of stond niet waterpas. Slijp de bodemranden bij op een vlakke plaat met schuurpapier eronder.
- ☐ Witte vlekken onder de wax — Kalkuitslag te vroeg opgesloten. Wax verwijderen met terpentijn, sluijer wegschuren, week wachten, opnieuw waxen.

Gegoten Sokkel

SBA-104

AANTEKENINGEN

Blue·Wax·Wren

ctgtcatccatgcaggacttttgctcatagcc
ctgtacataaacgcttcgccaactccgttccc
[STOUTENBURGER.COM/VERIFY/](https://stoutenburger.com/verify/)

EDITION 1

STOUTENBURGER ALMANAC

SBA-104